

B1 Giải phương trình:

$$x^2 + \sqrt{x+5} = 5$$

Giải: Ta có:

$$x^2 + \sqrt{x+5} = 5$$

$$\Leftrightarrow x^2 = 5 - \sqrt{x+5}$$

$$\Leftrightarrow x^2 + x + \frac{1}{4} = x + 5 - 2 \cdot \frac{1}{2} \sqrt{x+5} + \frac{1}{4}$$

$$\Leftrightarrow \left(x + \frac{1}{2}\right)^2 = \left(\sqrt{x+5} - \frac{1}{2}\right)^2$$

.....

B2 Giải phương trình:

a) $x^2 + x + 12\sqrt{x+1} = 36$

b) $2\sqrt{2x+4} + 4\sqrt{2-x} = \sqrt{9x^2+16}$

Giải:

a)

$$36 - x^2 - x - 2 \cdot 6 \cdot \sqrt{x+1} = 0$$

$$x+1 - 2 \cdot 6 \cdot \sqrt{x+1} + 36 - (x^2 + 2x + 1) = 0$$

$$(\sqrt{x+1} - 6)^2 - (x+1)^2 = 0$$

$$(\sqrt{x+1} - 6 - x - 1)(\sqrt{x+1} - 6 + x + 1) = 0$$

.....

b)

$$2\sqrt{2x+4} + 4\sqrt{2-x} = \sqrt{9x^2+16}$$

$$\Rightarrow 4(2x+4) + 16(2-x) + 16\sqrt{(4-x^2)2} = 9x^2 + 16$$

$$\Leftrightarrow 8x + 16 + 32 - 16x + 16\sqrt{8-2x^2} - 9x^2 - 16 = 0$$

$$\Leftrightarrow 16\sqrt{8-2x^2} - 8x + 32 - 9x^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow 4(8-2x^2) + 16\sqrt{8-2x^2} + 16 - 8x - 9x^2 + 8x^2 - 16 = 0$$

$$\Leftrightarrow (2\sqrt{8-2x^2} + 4)^2 - x^2 - 8x - 16 = 0$$

$$\Leftrightarrow (2\sqrt{8-2x^2} + 4)^2 - (x+4)^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow \dots\dots\dots$$

B3 Giải phương trình:

$$x + \sqrt{4-x^2} = 2 + 3x\sqrt{4-x^2}$$

Giải

$$\text{Đặt } \sqrt{4-x^2} = a \quad (a \geq 0)$$

$$\Rightarrow 4-x^2 = a^2 \Leftrightarrow x^2 = 4-a^2$$

$$\text{và } x+a = 2+3xa \Rightarrow x = \frac{2-a}{1-3a} \Rightarrow x^2 = \frac{(2-a)^2}{(1-3a)^2}$$

$$\Rightarrow 4-a^2 = \frac{4-4a+a^2}{1-6a+9a^2}$$

$$\Rightarrow (1-6a+9a^2)(4-a^2) = 4-4a+a^2$$

$$\Leftrightarrow 4-a^2-24a+6a^3+36a^2-9a^4 = 4-4a+a^2$$

$$\Leftrightarrow 9a^4-6a^3-34a^2+20a=0$$

$$\Leftrightarrow a(9a^3-6a^2-34a+20)=0$$

$$\Leftrightarrow a(a-2)(9a^2+12a-10)=0$$

$$\Leftrightarrow a=0; a=2; 9a^2+12a-10=0 \quad (1)$$

$$\Delta' = 6^2 + 10 \cdot 9 = 129 \Rightarrow a = \frac{-6 + \sqrt{129}}{9} \quad (a \geq 0)$$

B4 Giải phương trình:

$$x^2 + \sqrt{x^2+11} = 31$$

Giải:

$$x^2 + \sqrt{x^2+11} = 31 \Leftrightarrow (x^2+11) + \sqrt{x^2+11} - 42 = 0 \Rightarrow x^2+11 = 36 \Rightarrow x = \pm 5$$

B5 Giải hệ phương trình sau:

$$\begin{cases} \sqrt[3]{x-y} = \sqrt{x-y} \\ x+y = \sqrt{x+y+2} \end{cases}$$

Giải:

Ta có: $\sqrt[3]{x-y} = \sqrt{x-y} \Leftrightarrow (x-y)^2 = (x-y)^3$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = y \\ x = y + 1 \end{cases}$$

TH1: $x = y$

$$x + y = \sqrt{x + y + 2}$$

$$\Leftrightarrow 2x = \sqrt{2x + 2}$$

$$\Leftrightarrow 4x^2 = 2x + 2 \Rightarrow x = y = 1$$

TH2: $x = y + 1$

$$x + y = \sqrt{x + y + 2}$$

$$\Leftrightarrow 2y + 1 = \sqrt{2y + 3}$$

$$\Leftrightarrow 4y^2 + 4y + 1 = 2y + 3$$

$$\Rightarrow y = \frac{1}{2}; x = \frac{3}{2}$$

B6

$$\frac{1}{4x-2006} + \frac{1}{5x+2004} = \frac{1}{15x-2007} - \frac{1}{6x-2005}$$

Giải:

$$\frac{1}{4x-2006} + \frac{1}{5x+2004} = \frac{1}{15x-2007} - \frac{1}{6x-2005}$$

$$\Leftrightarrow \frac{9x-2}{(4x-2006)(5x+2004)} = \frac{-(9x-2)}{(15x-2007)(6x-2005)}$$

B7

$$\begin{cases} 3(x + \frac{1}{x}) = 4(y + \frac{1}{y}) = 5(z + \frac{1}{z}) \\ xy + yz + zx = 1 \end{cases}$$

Giải:

Viết lại phương trình đầu như sau: với x, y, z khác 0 :

$$\frac{x}{3(x^2 + 1)} = \frac{y}{4(y^2 + 1)} = \frac{z}{5(z^2 + 1)} \quad (1)$$

(1) \Rightarrow nếu (x_0, y_0, z_0) là nghiệm ở đây $x_0 > 0, y_0 > 0, z_0 > 0$ thì $-x_0, -y_0, -z_0$ cũng

là nghiệm (1) dẫn tới (1) có nghiệm cùng dấu

$$x = \tan \frac{A}{2}, y = \tan \frac{B}{2}, z = \tan \frac{C}{2}$$

$$\text{Lại có do: (2) } \tan \frac{A}{2} \cdot \tan \frac{B}{2} + \tan \frac{B}{2} \cdot \tan \frac{C}{2} + \tan \frac{C}{2} \cdot \tan \frac{A}{2} = 1$$

nên A, B, C là 3 góc của 1 tam giác

$$\text{lại có: } \sin A = \frac{\tan \frac{A}{2}}{1 + \tan^2 \frac{A}{2}}$$

$$\text{Nên: (1) } \Leftrightarrow \frac{\sin A}{3} = \frac{\sin B}{4} = \frac{\sin C}{5}$$

\Rightarrow các cặp cạnh đối diện cũng tỉ lệ : a, b, c là các cạnh đối diện với góc A, B, C

$$\frac{a}{3} = \frac{b}{4} = \frac{c}{5}$$

Nên tam giác này là tam giác vuông tại C $\Rightarrow C = 90$

dẫn tới $z = \tan 45^\circ = 1$

$$\text{Thế vào PT(1) được } x = \frac{1}{3}, y = \frac{1}{2}$$

Nên HPT có 1 nghiệm là $(\frac{1}{3}, \frac{1}{2}, 1)$

theo lý luận trên đầu bài dẫn tới hệ cũng có nghiệm $(-\frac{1}{3}, -\frac{1}{2}, -1)$

KL : HPT có 2 nghiệm $(\frac{1}{3}, \frac{1}{2}, 1), (-\frac{1}{3}, -\frac{1}{2}, -1)$

B8:

$$\sqrt{\frac{6}{3-x}} + \sqrt{\frac{8}{2-x}} = 6$$

Giải:

ĐK : $x < 2$

$$\Leftrightarrow \sqrt{\frac{6}{3-x}} - 2 + \sqrt{\frac{8}{2-x}} - 4 = 0$$

$$\Leftrightarrow \frac{\frac{6}{3-x} - 4}{\sqrt{\frac{6}{3-x}} + 2} + \frac{\frac{8}{2-x} - 16}{\sqrt{\frac{8}{2-x}} + 4} = 0$$

$$\Leftrightarrow \frac{\frac{2(2x-3)}{3-x}}{\sqrt{\frac{6}{3-x}} + 2} + \frac{\frac{8(2x-3)}{2-x} - 16}{\sqrt{\frac{8}{2-x}} + 4} = 0$$

$$\Leftrightarrow (2x-3)(\dots) = 0$$

mà (...) khác 0 nên ta được $x = \frac{3}{2}$

B9

$$2(x^2 - 3x + 2) = 3\sqrt{x^3 + 8}$$

Giải:

ĐK : $x \geq -2$

$$\Leftrightarrow 2[x^2 - 2x + 4 - (x + 2)] = 3\sqrt{(x+2)(x^2 - 2x + 4)}$$

Đặt $a = \sqrt{x+2}$; $b = \sqrt{x^2 - 2x + 4}$ ($a, b \geq 0$)

Ta được $2(b^2 - a^2) = 3ab$

$$\Leftrightarrow (a+2b)(2a-b) = 0$$

B10

$$\sqrt{2x+3} + \sqrt{x+1} = 3x + 2\sqrt{2x^2 + 5x + 3} - 16$$

Giải:

ĐK: ... Đặt $t = VT$ (ĐK: $t \geq \dots$) PT trên tương đương với $t = t^2 - 20$

$$(t - 5)(t + 4) = 0$$

B11

$$\sqrt{4x - 1} + \sqrt{4x^2 - 1} = 1 \text{ Giải:}$$

ĐK :...

$$\Leftrightarrow \sqrt{4x^2 - 1} = 1 - \sqrt{4x - 1}$$

2 vế không âm bình phương lên thu được

$$4x - 2\sqrt{4x^2 - 1} = 4x^2 - 1$$

$$\Leftrightarrow 2\sqrt{4x^2 - 1} = -(2x - 1)^2$$

PT đánh giá: $VT \geq 0$; $VP \leq 0$

Ta được nghiệm $x = \frac{1}{2}$

B12

$$\sqrt{x^2 + 2x} + \sqrt{2x - 1} = \sqrt{3x^2 + 4x + 1}$$

Giải:

ĐK là các biểu thức trong dấu căn không âm

Đặt $a = \sqrt{x^2 + 2x}$, $b = \sqrt{2x - 1}$ ($a, b \geq 0$)

PT trở thành

$$a + b = \sqrt{3a^2 - b^2}$$

$$\Leftrightarrow a^2 + 2ab + b^2 = 3a^2 - b^2$$

$$\Leftrightarrow 2a^2 - 2ab - 2b^2$$

$$a = \frac{1 + \sqrt{5}}{2}b$$

B13

$$x^2 - 2x + 3 = \sqrt{2x^2 - x} + \sqrt{1 + 3x - 3x^2}$$

Giải:

Theo AM-GM

$$\begin{cases} \sqrt{2x^2 - x} \leq \frac{2x^2 - x + 1}{2} \\ \sqrt{1 + 3x - 3x^2} \leq \frac{1 + 3x - 3x^2 + 1}{2} \end{cases}$$

$$\Rightarrow x^2 - 2x + 3 \leq \frac{-x^2 + 2x + 3}{2}$$

$$\Leftrightarrow 2x^2 - 4x + 6 + x^2 - 2x - 3 \leq 0$$

$$\Leftrightarrow 3(x - 1)^2 \leq 0$$

$$\Rightarrow x = 1$$

B14

$$\sqrt{x + 3} \cdot x^4 = 2x^4 - 2008x + 2008$$

Giải:

$$tx^4 = 2x^4 - 2008(x - 1) = 2x^4 - 2008(t^2 - 4)$$

$$\Leftrightarrow -2008t^2 - tx^4 + (2x^4 + 2008 \cdot 4) = 0$$

$$\Delta = x^8 - 4(-2008)(2x^4 + 2008 \cdot 4) = x^8 + 2 \cdot 4 \cdot 2008x^4 + (4 \cdot 2008)^2 = (x^4 + 4 \cdot 2008)^2$$

$$x_1 = \frac{x^4 - (x^4 + 4 \cdot 2008)}{-2 \cdot 2008} = 2$$

$$\text{hay } \sqrt{x + 3} = 2 \Leftrightarrow x = 4 - 3 = 1$$

$$x_2 = \frac{x^4 + x^4 + 4 \cdot 2008}{-2 \cdot 2008} = \sqrt{x + 3}$$

B15

$$\begin{cases} \sqrt{2x + y + 1} - \sqrt{x + y} = 1 \\ 3x + 2y = 4 \end{cases}$$

Giải:

$$\begin{cases} \sqrt{2x + y + 1} = a \\ \sqrt{x + y} = b \end{cases}$$

$$\text{Hệ } \begin{cases} a - b = 1 \\ a^2 + b^2 = 5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a = 2 \\ b = 1 \end{cases}$$

B16

$$\begin{cases} x^4 - x^3y + x^2y^2 = 1 \\ x^3y - x^2 + xy = -1 \end{cases}$$

Giải:

$$\text{Đặt: } \begin{cases} x^2 - xy = a \\ x^3y = b \end{cases}$$

Hệ tương đương:

$$\begin{cases} a^2 + b = 1 \\ a - b = -1 \\ a = -1 \\ b = 0 \end{cases}$$

$$\Rightarrow (x, y) = \dots$$

B17

$$x^4 + \sqrt{x^2 + 2010} = 2010$$

Giải:

$$\text{Đặt } x^2 = a, \sqrt{x^2 + 2010} = t$$

$$\text{Ta có: } \begin{cases} a^2 + t = 2010 \\ t^2 - a = 2010 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow (a + t)(a - t + 1) = 0$$

B18

$$\begin{cases} xy + x + 1 = 7y \\ x^2y^2 + xy + 1 = 13y^2 \end{cases}$$

Giải:

Nhận thấy $y = 0$ không phải nghiệm.

Hệ trên tương đương với:

$$\begin{cases} x + \frac{x}{y} + \frac{1}{y} = 7 \\ x^2 + \frac{x}{y} + \frac{1}{y^2} = 13 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + \frac{x}{y} + \frac{1}{y} = 7 \\ \left(x + \frac{1}{y}\right)^2 - \frac{x}{y} = 13 \end{cases}$$

Đặt:

$$\begin{cases} x + \frac{1}{y} = a \\ \frac{x}{y} = b \end{cases}$$

$$\Rightarrow \begin{cases} a + b = 7 \\ a^2 - b = 13 \end{cases}$$

Từ đây dễ dàng giải tiếp.

B19

$$x^2 + x + 12\sqrt{x+1} = 36 \quad (1)$$

Giải:

$$\text{ĐK: } x \geq -1$$

$$(1) \Leftrightarrow (x+1)^2 - (x+1) + 12\sqrt{x+1} = 36$$

$$\text{Đặt: } t = \sqrt{x+1} \quad (t \geq 0)$$

$$t^4 - t^2 + 12t - 36 = 0$$

$$t^4 = (t-6)^2$$

B20

$$\sqrt{x+1} + x + 2 = \sqrt{2x^2 + 6x + 6} \quad (1)$$

$$\text{Et : } \begin{cases} \sqrt{x+1} = a \quad (a \geq 0) \\ x+2 = b \quad (b \geq 1) \end{cases}$$

$$(1) \Leftrightarrow a+b = \sqrt{2b^2 - 2a^2} \Leftrightarrow a^2 + 2ab + b^2 = 2b^2 - 2a^2$$

$$\Leftrightarrow 3a^2 + 2ab - b^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow (3a-b)(a+b) = 0$$

Do $a, b > 0$ nên $3\sqrt{x+1} = x+2$

$$\Leftrightarrow 9x+9 = x^2+4x+4$$

$$\Leftrightarrow x^2 - 5x - 5 = 0$$

B21

Giải hệ phương trình:

$$\text{a) } \begin{cases} x(3x+2y)(x+1) = 12 \\ x^2+4x+2y-8 = 0 \end{cases} \quad (1)$$

$$\text{b) } \begin{cases} x(x+2)(2x+y) = 9 \\ x^2+4x+y-6 = 0 \end{cases} \quad (2)$$

Giải:

$$\text{a) } (1) \Leftrightarrow \begin{cases} (3x+2y)(x^2+x) = 12 \\ x^2+4x+2y-8 = 0 \end{cases}$$

$$\text{Đặt: } \begin{cases} a = 3x+2y \\ b = x^2+x \end{cases}$$

Như vậy thì:

$$\begin{cases} ab = 12 \\ a+b = 8 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \left[\begin{array}{l} a = 2 \\ b = 6 \end{array} \right. \\ \left[\begin{array}{l} a = 6 \\ b = 2 \end{array} \right. \end{array} \right.$$

.....

b)

$$(1) \Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} (x^2 + 2x)(2x + y) = 12 \\ x^2 + 4x + y - 6 = 0 \end{array} \right.$$

$$\text{Đặt: } \left\{ \begin{array}{l} a = x^2 + 2x \\ b = 2x + y \end{array} \right.$$

Như vậy thì:

$$\left\{ \begin{array}{l} ab = 9 \\ a + b = 6 \end{array} \right.$$

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} a = 3 \\ b = 3 \end{array} \right.$$

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} x^2 + 2x - 3 = 0 \\ 2x + y = 3 \end{array} \right.$$

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \left[\begin{array}{l} x = 1 \\ x = -3 \end{array} \right. \end{array} \right.$$

$$\Leftrightarrow \left\{ \begin{array}{l} \left[\begin{array}{l} y = 1 \\ y = 9 \end{array} \right. \end{array} \right.$$

Nghiệm: $(x; y) = (1; 1); (3; -9)$

$$\text{B22} \quad \sqrt{\frac{42}{5-x}} + \sqrt{\frac{60}{7-x}} = 6$$

Giải:

ĐK: $x < 5$

Nếu $x \in (-\infty; \frac{1}{3})$ thì $VT > 6$

Nếu $x \in (\frac{1}{3}; 5)$ thì $VT < 6$

Nếu $x = \frac{1}{3}$ thì $VT = 6$

Kết luận: Vậy phương trình có nghiệm duy nhất $x = \frac{1}{3}$

B23

$$x^2 + \frac{3}{2}x + \frac{1}{2} = \sqrt{x^2 + 5x + 7} + \sqrt{x^2 - 2x - 8}$$

Đặt $\sqrt{x^2 + 5x + 7} = a$; $\sqrt{x^2 - 2x - 8} = b$ ($a, b \geq 0$) Ta có: $\frac{a^2 + b^2}{2} + 1 = a + b$

$$a^2 + b^2 + 2 - 2a - 2b = 0$$

$$(a - 1)^2 + (b - 1)^2 = 0$$

Đến đây ta xét đầu bằng xảy ra, thay vào tìm x

Kết quả: vô nghiệm

B24

$$2\sqrt{2x+4} + 4\sqrt{2-x} = \sqrt{9x^2+16}$$

Giải:

Bình phương 2 vế:

$$8x + 16 + 32 - 16 + 16\sqrt{2(4-x^2)} = 9x^2 + 16$$

$$\Leftrightarrow x^2 + 8x + 16 = 8(4-x^2) + 16\sqrt{2(4-x^2)} + 16$$

$$\Leftrightarrow (x+4)^2 = (2\sqrt{2(4-x^2)} + 4)^2$$

.....

$$\Leftrightarrow x = 2\sqrt{2(4-x^2)}$$

.....

B25

$$\begin{cases} (x+y)(x^2-y^2) = 45 \\ (x-y)(x^2+y^2) = 85 \end{cases}$$

Giải:Ta thấy: $x \neq \pm y$

Từ đây ta có:

$$17(x-y)(x+y)^2 = 9(x-y)(x^2+y^2)$$

$$\Leftrightarrow 4x^2 + 17xy + 4y^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow (4x+y)(4y+x) = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = 4 \\ y = -1 \end{cases}$$

B26

$$\begin{cases} 4 - x^2 + (x-y)^2 = 5 \\ 2x(y-x) + x + y = 5 \end{cases}$$

Giải:

$$\text{Đặt: } \begin{cases} a = 2x \\ b = y - x \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a^2 + b^2 = 5 \\ ab + a + b = 5 \end{cases} \Leftrightarrow \text{Hệ đối xứng}$$

B27

$$\begin{cases} x^2 + y^2 - xy = 1 \\ x^3 + 3y^3 = x + 3y \end{cases}$$

Giải:

Vì $x^2 + y^2 - xy = 1$ nên:

$$x^3 + 3y^3 = (x + 3y)(x^2 + y^2 - xy)$$

$$x^3 + 3y^3 = x^3 + xy^2 - x^2y + 3x^2y + 3y^3 - 3xy^2$$

$$2x^3 + 2x^2y - 2xy^2 = 0$$

$$xy(x - y) = 0$$

B28

Tìm nghiệm nguyên dương của hệ:

$$\begin{cases} 2^x = 2y \\ 2^y = 2x \end{cases}$$

Giải:

Với $x > y \Leftrightarrow 2^x > 2^y \Leftrightarrow 2y = 2^x > 2^y = 2x \Leftrightarrow y > x$ (vô lý)

Với $x < y \Leftrightarrow 2^x < 2^y \Leftrightarrow \dots \Leftrightarrow x > y$ (vô lý)

Vậy $x = y$

Thay vào:

$$2^x = 2x$$

Thử với các số 1,2,3,4,...

Ta được nghiệm: $(x; y) = (1; 1); (2; 2)$

B29

$$\begin{cases} x^2 - xy + y^2 = 3 \\ z^2 + yz + 1 = 0 \end{cases}$$

Giải:

Từ phương trình thứ nhất ta có x là ẩn, y là tham số:

$$\Delta = y^2 - 4y^2 + 12 = -3y^2 + 12 \geq 0 \Leftrightarrow y^2 \leq 4$$

Từ phương trình thứ hai coi z là ẩn, y là tham số:

$$\Delta = y^2 - 4 \geq 0 \Leftrightarrow y \geq 4$$

$$\text{Suy ra } y^2 = 4 \Leftrightarrow y = \pm 2$$

$$\text{Với } y = 2 \text{ thì } x = 1 \text{ và } z = -1$$

$$\text{Với } y = -2 \text{ thì } x = -1 \text{ và } z = 1$$

B30

$$\begin{cases} xy + x + 1 = 7y \\ x^2y^2 + xy + 1 = 13y^2 \end{cases}$$

Giải:

Nhận thấy $y = 0$ không phải nghiệm của hệ

Ta chia 2 vế của phương trình thứ nhất cho y , chia 2 vế của phương trình thứ hai cho

y^2 , ta được:

$$\begin{cases} x + \frac{x}{y} + \frac{1}{y} = 7 \\ \frac{x^2}{y^2} + \frac{x}{y} + \frac{1}{y^2} = 13 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} (x + \frac{1}{y}) + \frac{x}{y} = 7 \\ (x + \frac{1}{y})^2 - \frac{x}{y} = 13 \end{cases}$$

Đặt:

$$\begin{cases} a = x + \frac{1}{y} \\ b = \frac{x}{y} \end{cases}$$

Hệ trở thành:

$$\begin{cases} a + b = 7 \\ a^2 - b = 13 \end{cases}$$

Cộng vế theo vế, giải ra a và b sau đó thay vào

B31

Tìm nghiệm nguyên dương: $3xyz - 5yz + 3x + 3z = 5$

Giải:

Cách 1: Biến đổi phương trình:

$$x + \frac{z}{yz + 1} = 1 + \frac{2}{3}$$

$$\Rightarrow x = 1; \frac{z}{yz + 1} = \frac{2}{3}$$

$$\Leftrightarrow z = \frac{2}{3 - 2y}$$

$$x = 1; y = 1; z = 2 \quad \text{Cách 2:}$$

Từ đề bài ta được:

$$(3x - 5)(yz + 1) + 3z = 0$$

Nếu $x \geq 2$ thì $3x - 5 \geq 1$, khi đó $(3x - 5)(yz + 1) + 3z > 0$

Do đó $x = 1$

Sau đó thay vào...

B32

Giải hệ:

$$\text{a) } \begin{cases} xy + y + 2x + 2 = 4 \\ yz + 2z + 3y = 2 \\ xz + z + 3x = 5 \end{cases} \quad (1)$$

$$\text{b) } \begin{cases} \sqrt{x} + \sqrt{y} = 4 \\ \sqrt{x+5} + \sqrt{y+5} = 5 \end{cases} \quad (2)$$

Giải

a)

$$(1) \Leftrightarrow$$

$$\begin{cases} (x+1)(y+2) = 4 \\ (z+3)(y+2) = 8 \\ (x+1)(z+3) = 8 \end{cases} \quad \text{Lấy pt 1 chia pt 2 rồi nhân pt 3 ta được } (x+1)^2 = 4$$

Từ đây ta thay vào giải ra

b)

Đặt $a = x + y$; $b = xy$ ($a, b \geq 0$; $a^2 \geq 4b$)

Ta có:

$$\begin{cases} a + 2\sqrt{b} = 16 \\ a + 10 + 2\sqrt{5a + b + 25} = 36 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{5a + b + 25} - \sqrt{b} = 5$$

 \Leftrightarrow

$$5a + b + 25 = 25 + 10\sqrt{b} + b$$

$$a = 2\sqrt{b}$$

$$a^2 = 4b$$

 $\Leftrightarrow x = y$ (nghiệm kép của phương trình bậc 2)

Do đó:

$$\begin{cases} \sqrt{x} = 2 \\ \sqrt{x+5} = 3 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow x = y = 4$$

B33

$$\begin{cases} x + y + z = 2 \\ 2xy - z^2 = 4 \end{cases}$$

Giải:

$$x + y + z = 2 \Leftrightarrow x^2 + y^2 + z^2 + 2xy + 2yz + 2xz = 2xy - z^2$$

$$(x + z)^2 + (y + z)^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + z = 0 \Leftrightarrow y = 2 \\ y + z = 0 \Leftrightarrow x = 2 \end{cases}$$

$$x = y = 2; z = -2$$

B34

$$a) \sqrt{x^2 + x} + \sqrt{x - x^2} = x + 1$$

$$b) (x^2 + 1)(y^2 + 2)(z^2 + 8) = 32xyz \quad (z, y, x \geq 0)$$

c)

$$\frac{x+1}{\sqrt{x}} + \frac{4(y-1)\sqrt[3]{y-1} + 4}{\sqrt[3]{(y-1)^2}} = 10$$

Giải:

a)

Áp dụng BĐT Cauchy:

$$\sqrt{x^2 + x} \leq \frac{x + x + 1}{2}$$

$$\sqrt{x - x^2} \leq \frac{x + 1 - x}{2}$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{x^2 + x} + \sqrt{x - x^2} \leq \frac{x + x + 1 + x + 1 - x}{2} = x + 1 \text{ Vì phương trình là trường}$$

hợp xảy ra dấu bằng nên:

$$x = x + 1$$

$$x = 1 - x$$

Do đó phương trình vô nghiệm

b) Áp dụng BĐT Cauchy ta có:

$$x^2 + 1 \geq 2x$$

$$y^2 + 2 \geq 2\sqrt{2}y$$

$$z^2 + 8 \geq 4\sqrt{2}z$$

$\Rightarrow (x^2 + 1)(y^2 + 2)(z^2 + 8) \geq 32xyz$ Phương trình chính là trường hợp dấu bằng xảy ra nên:

$$x = 1$$

$$y = \sqrt{2}$$

$$z = 2\sqrt{2}$$

c) Ta có:

$$\frac{x+1}{\sqrt{x}} \geq 2$$

Đặt: $a = \sqrt[3]{y-1}$ ($a \neq 0$)

$$\frac{4(y-1)\sqrt[3]{y-1} + 4}{\sqrt[3]{(y-1)^2}} = \frac{4a^4 + 4}{a^2} \geq 8$$

$$\frac{x+1}{\sqrt{x}} + \frac{4(y-1)\sqrt[3]{y-1} + 4}{\sqrt[3]{(y-1)^2}} \geq 10 \text{ Phương trình xảy ra:}$$

$$\begin{cases} x = 1 \\ \sqrt[3]{y-1} \Leftrightarrow y = 2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow (x; y) = (1; 2)$$

B35

$$\begin{cases} x^5 - x^4 + 2x^2y = 2 \\ y^5 - y^4 + 2y^2z = 2 \\ z^5 - z^4 + 2z^2x = 2 \end{cases}$$

Giải:

Nhận thấy: $x = y = z = 1$ là 1 nghiệm của hệ

$$\text{Nếu } x > 1 \Rightarrow 2 = z^5 - z^4 + 2z^2x > z^5 - z^4 + 2z^2$$

$$\Rightarrow (z-1)(z^4 + 2z + 2) < 0 \Rightarrow z < 1 \Rightarrow y > 1 \Rightarrow x < 1 \text{ (vô lí)}$$

Đối với trường hợp $x < 1$ thì tương tự

Vậy hệ có nghiệm duy nhất: $x = y = z = 1$

B36

a) $x^2 - \sqrt{x+5} = 5$

b) $\sqrt{2x+15} = 32x^2 + 32x - 20$

c) $\sqrt[3]{7x+1} - \sqrt[3]{x^2-x-8} + \sqrt[3]{x^2-8x-1} = 2$

d) $\sqrt[4]{97-x} + \sqrt[4]{x-15} = 4$

e) $\sqrt{x+5} = x^2 - 4x + 3$

f) $\frac{x^2}{\sqrt{3x-2}} - \sqrt{3x-2} = 1 - x$

g) $\frac{x}{x+1} - 2\frac{\sqrt{x+1}}{\sqrt{x}} = 3$

Giải:

a) ĐK: $x \geq -5$

Đặt : $\sqrt{x+5} = t \ (t \geq 0)$

$$\Leftrightarrow t^2 = x + 5 \Leftrightarrow t^2 - x = 5$$

Đưa về hệ:

$$\begin{cases} t^2 - x = 5 \\ x^2 - t = 5 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow (x-t)(x+1+1) = 0$$

b) Biến đổi:

$$\sqrt{2x+15} - 4 = 8(2x-1)(2x+3)$$

$$\frac{2x-1}{\sqrt{2x+15}+4} = 8(2x-1)(2x+3)$$

Đã xuất hiện nhân tử chung

c) Đặt 3 cái căn bậc 3 lần lượt là a,b,c thì suy ra:

$$(a-b+c)^3 = a^3 - b^3 + c^3$$

d) Đặt: $\sqrt[4]{97-x} = a$; $\sqrt{x-15} = b$; $\Rightarrow \{a+b = 4a^4 + b^4 = 82$

e) ĐK: $x \geq -5$

Phương trình ban đầu:

$$\Leftrightarrow \sqrt{x+5} - 2 = x^2 - 4x - 5$$

$$\Leftrightarrow \frac{x+1}{\sqrt{x+5}+2} = (x+1)(x-5)$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = -1 \\ 1 = [(x+5) - 10](\sqrt{x+5} + 2) \quad (*) \end{cases}$$

Để xử lí (*), ta đặt $\sqrt{x+5} = y \ (y \geq 0)$. Khi đó:

$$(2) \Leftrightarrow (y^2 - 10)(y + 2) = 1$$

$$y^3 + 2y^2 - 10y - 21 = 0$$

$$(y+3)(y^2 - y - 7) = 0$$

$$y = \frac{1 + \sqrt{29}}{x^2} \Rightarrow x = \frac{5 + \sqrt{29}}{2}$$

$$f) \frac{x^2}{\sqrt{3x-2}} - \sqrt{3x-2} = 1 - x$$

$$\Leftrightarrow x^2 - 3x + 2 = (1-x)\sqrt{3x-2}$$

$$\Leftrightarrow (x-2)(x-1) + (x-1)\sqrt{3x-2} = 0$$

$$\Leftrightarrow (x-1)(x-2 + \sqrt{3x-2}) = 0$$

$$g) \frac{x}{x+1} - 2\frac{\sqrt{x+1}}{\sqrt{x}} = 3$$

$$\text{ĐK: } x > 0$$

$$\text{Đặt: } \frac{\sqrt{x+1}}{\sqrt{x}} = t$$

$$\Rightarrow \left(\frac{1}{t}\right)^2 - 2t = 3$$

$$t = 0,5; t = -1 \quad (\text{loại})$$

$$\Rightarrow \frac{\sqrt{x+1}}{\sqrt{x}} = \frac{1}{2}$$

$$x = \frac{-4}{3} \quad (\text{loại})$$

B37

$$a) 3x^2 + 2x = 2\sqrt{x^2 + x} + 1 - x$$

$$b) \sqrt{x+1} + 2(x+1) = x-1 + \sqrt{1-x} + 3\sqrt{1-x^2}$$

Giải:

$$a) \text{ĐK: } x \leq -1 \text{ hoặc } x \geq 0$$

$$3x^2 + 2x = 2\sqrt{x^2 + x} + 1 - x$$

$$\Leftrightarrow (\sqrt{x^2 + x} - 1)^2 + 2(x^2 + x - 1) = 0$$

$$\Leftrightarrow (\sqrt{x^2 + x} - 1)(3\sqrt{x^2 + x} + 1) = 0$$

$$b) \text{Đặt: } \begin{cases} \sqrt{1+x} = a \quad (a \geq 0) \\ \sqrt{1-x} = b \quad (b \geq 0) \end{cases}$$

Suy ra:

$$\begin{cases} a^2 + b^2 = 2 \\ a + a^2 + 2 = b + 3ab \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow 2a^2 + b^2 + a - b - 3ab = 0$$

$$\Leftrightarrow (a - b)^2 + (a - b) + a(a - b) = 0$$

$$\Leftrightarrow (a - b)(a - b + 1 + a) = 0$$

$$\Leftrightarrow (a - b)(2a - b + 1) = 0 \text{ Đến đây thử từng trường hợp, rút } a \text{ theo } b \text{ (} b \text{ theo } a \text{) rồi}$$

thay vào tính

B38

$$\begin{cases} x^2 - 6x - 2y - 15 = 0 \\ x^2y - 3xy + 2z + 6 = 0 \\ x^2y^2 + 2y + 12 - 4z \leq 0 \end{cases} \quad (x, y, z \in Z)$$

Giải:

Ta có:

$$(x^2 - 3x - 2y - 15) + 2(x^2y - 3xy + 2z + 6) + (x^2y^2 + 2y + 12 - 4z) \leq 0$$

$$\Rightarrow (xy + x)^2 - 6(xy + x) + 9 \leq 0$$

$$(xy + x - 3)^2 \leq 0$$

$$xy + x - 3 = 0 \Leftrightarrow x(y + 1) = 3 \quad (x, y \in Z)$$

B39

$$\begin{cases} x^2 + y^2 - 4x + 2y = -3 \\ x^2 - xy + y^2 + x - 2y = 12 \end{cases}$$

Giải:

$$\begin{cases} x^2 + y^2 - 4x + 2y = -3 & (1) \end{cases}$$

$$\begin{cases} (x - y)^2 + x^2 + y^2 + 2x - 4y = 24 & (2) \end{cases}$$

Lấy (2) trừ (1):

$$(x - y)^2 + 6(x - y) = 27$$

$$\begin{cases} x - y = 3 \\ x - y = 9 \end{cases}$$

B40

$$\sqrt[3]{x+1} + \sqrt[3]{x-1} = \sqrt[3]{5x}$$

Giải:

$$\sqrt[3]{x+1} + \sqrt[3]{x-1} = \sqrt[3]{5x}$$

$$\Leftrightarrow (\sqrt[3]{x+1} + \sqrt[3]{x-1})^3 = (\sqrt[3]{5x})^3$$

$$\Leftrightarrow 2x + 3\sqrt[3]{(x^2-1).5x} = 5x$$

$$\Leftrightarrow \sqrt[3]{(x^2-1).5x} = x$$

$$\Leftrightarrow 5x^3 - 5x = x^3$$

$$\Leftrightarrow x(4x^2 - 5) = 0$$

$$\Rightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x = \pm \frac{\sqrt{5}}{2} \end{cases}$$

B41

Phương trình nghiệm nguyên:

a) $x^6 + 3x^3 + 1 = y^2$

b) $1 + x^2 + x^3 + x^4 = y^4$

c) $1 + x + x^2 = y^2$

Giải:

Sử dụng phương pháp kẹp để giải:

a) Nếu $x \geq 1$ thì

$$(x^3 + 1)^2 < y^2 = x^6 + 3x^3 + 1 < (x^3 + 2)^2 \Leftrightarrow \text{vô nghiệm}$$

Nếu $x \leq -2$ thì:

$$(x^3 + 2)^2 < y = x^6 + 3x^3 + 1 < (x^3 + 1)^2 \text{ (vô nghiệm)}$$

Vậy, ta thử $x = 0$ hoặc $x = -1$, suy ra $x = 0$ là nghiệm

b)

Nếu $x \geq 1$ thì:

$$x^4 < y^4 < (x + 1)^4 \quad (\text{vô lí})$$

Nếu $x \leq 1$ thì:

$$x^4 > y^4 > (x + 1)^4 \quad (\text{vô lí})$$

Do đó $x = 0$

c)

Tương tự câu a)

B42

$$\sqrt{1 - 2x} + \sqrt{1 + 2x} = x^2 + 2$$

Giải:

Khi đó ta có:

$$x^2 + 2 \geq 2$$

$$\sqrt{1 + 2x} + \sqrt{1 - 2x} \leq 2\sqrt{\frac{1 + 2x + 1 - 2x}{2}} = 2$$

$$\Rightarrow \sqrt{1 - 2x} + \sqrt{1 + 2x} = x^2 + 2 \Leftrightarrow x = 0$$

B43

$$(2x^2 + 2)^2 = 4y^2 - 3$$

Giải:

$$(2x^2 + 2)^2 + 3 = 4y^2$$

Ta thấy: $(2x^2 + 2)^2 : 4$

$$4y^2 : 4$$

Mà $3 \not\equiv 4$ nên phương trình vô nghiệm**B44**

$$\begin{cases} x^3 y^2 = -8 \\ x^9 + y^6 = 56 \end{cases}$$

Giải:

Đặt:

$$x^3 = a \text{ và } y^2 = b \text{ (} y \geq 0 \text{)}$$

Hệ trở thành:

$$\begin{cases} ab = -8 \\ a^3 + b^3 = 56 \\ a = -2 \\ b = 4 \end{cases}$$

Tới đây ta thay vào và giải ra.

B45

$$\sqrt{x-2} + \sqrt{4-x} + \sqrt{2x-5} = 2x^2 - 5x \quad (1)$$

$$\text{ĐK: } \frac{5}{2} \leq x \leq 4$$

$$(1) \Leftrightarrow \sqrt{x-2} - 1 + \sqrt{4-x} - 1 + \sqrt{2x-5} - 1 = 2x^2 - 5x - 3$$

$$\Leftrightarrow \frac{x-2-1}{\sqrt{x-2}+1} + \frac{4-x-1}{\sqrt{4-x}+1} + \frac{2x-5-1}{\sqrt{2x-5}+1} = (x-3)(2x+1)$$

$$\Leftrightarrow (x-3) \left(\frac{1}{\sqrt{x-2}+1} - \frac{1}{\sqrt{4-x}+1} + \frac{2}{\sqrt{2x-5}+1} - 2x - 1 \right) = 0$$

$$\Leftrightarrow x = 3$$

B46

$$\sqrt{13x^2 + 17x + 7} + \sqrt{7x^2 + 8x + 13} + \sqrt{x^2 - x + 19} = 3\sqrt{3}(x+2)$$

Giải:

$$\begin{aligned} VT &= \sqrt{(x-1)^2 + \frac{75}{4}} + \sqrt{(2x-1)^2 + 3(x+2)^2} + \sqrt{\frac{1}{4}(2x-1)^2 + \frac{3}{4}(4x+3)^2} \\ &\geq \frac{\sqrt{75}}{2} + \sqrt{3}|x+2| + \frac{\sqrt{3}}{2}|4x+3| \geq 3\sqrt{3}(x+2) = VP \end{aligned}$$

Như vậy phương trình có nghiệm $x = \frac{1}{2}$

B47

$$\begin{cases} y^3 - 9x^2 + 27x - 27 = 0 & (1) \\ z^3 - 9y^2 + 27y - 27 = 0 & (2) \\ x^3 - 9z^2 + 27z - 27 = 0 & (3) \end{cases}$$

Giải:

Từ hệ ta có: $x, y, z \geq \frac{3}{\sqrt[3]{4}} > \frac{3}{2}$

Không mất tính tổng quát giả sử: $x \geq y$ (do vai trò bình đẳng)

Trừ phương trình (1) và (2) theo vế:

$$y^3 - z^3 = 9(x - y)(x + y) - 27(x - y) = 9(x - y)(x + y - 3) \geq 0$$

$\Leftrightarrow y \geq z$ Tương tự: Từ (2) và (3) ta được:

$$z \geq x \Leftrightarrow y \geq x$$

Mà theo giả thiết thì $x \geq y$ nên $x = y$

Như vậy ta được $x = y = z$

Thế vào ta được: $x = y = z = 3$

B48

Tìm k để phương trình sau có nghiệm:

$$(x^2 + 2)[x^2 - 2x(2k - 1) + 5k^2 - 6k + 3] = 2x + 1$$

Giải:

Phương trình tương đương:

$$(x^2 + 2)[x^2 - 2x(2k - 1) + (4k^2 - 4k + 1) + (k^2 - 2k + 1) + 1] = 2x + 1$$

$$\Leftrightarrow (x^2 + 2)(x^2 - 2kx + 1) + (x^2 + 2)(k - 1)^2 + (x - 1)^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow x = k = 1$$

B49

$$\sqrt{x^2 - 4x + 5} - \sqrt{x^2 - 2x + 4} = \sqrt{x^2 + 4x + 7} - \sqrt{x^2 + 2x + 8}$$

Giải:

$$\sqrt{x^2 - 4x + 5} + \sqrt{x^2 + 2x + 8} = \sqrt{x^2 + 4x + 7} + \sqrt{x^2 - 2x + 4}$$

$$\sqrt{x^2 + 4x + 7} - (2x - 1) + \sqrt{x^2 - 2x + 4} - (2x - 1) = \sqrt{x^2 + 4x + 7} + \sqrt{x^2 - 2x + 4}$$

Đến đây ta xét:

$x = \frac{1}{2}$ là nghiệm của phương trình

$x > \frac{1}{2}$ thì $2x - 1 > 0$ dẫn đến $VT > VP$ (vô nghiệm)
 $x < \frac{1}{2}$ thì $2x - 1 < 0$ dẫn đến $VT < VP$ (vô nghiệm)

Vậy phương trình có nghiệm duy nhất: $x = \frac{1}{2}$

B50

a) Tìm tất cả các số nguyên không âm x, y sao cho:

$$(y + 1)^4 + y^4 = (x + 1)^2 + x^2$$

b) Cho phương trình

$$m\sqrt{x^6 + 1} = 3(x^4 + 2)$$

c) Giải phương trình:

$$x^4 + (x - 1)(x^2 - 2x + 2) = 0$$

Giải:

a)

$$(y + 1)^4 + y^4 = (x + 1)^2 + x^2$$

$$(y^2 + y + 1)^2 = x^2 + x + 1$$

$$\text{Vì } x \geq 0 \text{ nên } x^2 < x^2 + x + 1 \leq (x + 1)^2 \Leftrightarrow x = 0 \Leftrightarrow y = 0$$

b)

Áp dụng AM-GM ta có:

$$6\sqrt{x^6 + 1} \leq 3(x^4 + 2)$$

$$\text{Dấu bằng xảy ra: } \sqrt{x^2 + 1} = \sqrt{x^4 - x^2 + 1}$$

$$[x = 0 \vee x\sqrt{2}] \text{ Phương trình có đúng 2 nghiệm khi } m = 6$$

c)

$$x^4 + (x - 1)(x^2 - 2x + 2) = 0$$

$$\Leftrightarrow (x^2 + 2x - 2)(x - x + 1) = 0$$

$$\Leftrightarrow \text{Phương trình tích}$$

B51

$$\text{a) } \begin{cases} 1 - \frac{12}{y+3x} = \frac{2}{\sqrt{x}} \\ 1 + \frac{12}{y+3x} = \frac{2}{\sqrt{y}} \end{cases}$$

$$\text{b) } \begin{cases} 3x^3 - y^3 = \frac{1}{x+y} \\ x^2 + y^2 = 1 \end{cases}$$

$$\text{c) } \begin{cases} x^3 + 4y = y^3 + 16x \\ y^2 + 1 = 5(x^2 + 1) \end{cases}$$

Giải:

$$\text{a) } (1)+(2) \Leftrightarrow 1 = \frac{1}{\sqrt{x}} + \frac{2}{\sqrt{y}} \Leftrightarrow \left(1 - \frac{1}{\sqrt{x}}\right)^2 = \frac{9}{y} \Leftrightarrow y \frac{9x}{(\sqrt{x}-1)^2}$$

Thay vào (1) sẽ giải ra.

b) (1)+(2):

$$(3x^3 - y^3)(x+y) = (x^2 + y^2)^2$$

$$\Leftrightarrow (x-y)(2x+2y+3x^2+3xy^2) = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = y \\ 2x+2y+3x^2y+3xy^2 = 0 \end{cases}$$

c)

$$\begin{cases} x^3 + 4y = y^3 + 16x \\ y^2 + 1 = 5(x^2 + 1) \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x(x^2 - 16) = y(y^2 - 4) \\ y^2 - 5 = 5x^2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x(x^2 - 16) = 5x^2y \\ y^2 - 4 = 5x^2 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = 0 \\ x^2 - 16 = 5xy \Leftrightarrow y = \frac{x^2 - 16}{5x} \end{cases}$$

Ta thay vào phương trình (2), ra phương trình trùng phương

B52

Tìm m để phương trình sau vô nghiệm

$$\begin{cases} x + |y - 2| = 2 \\ 2x - y = m \end{cases}$$

Giải:

Chia làm 2 trường hợp để phá dấu giá trị tuyệt đối:

Với $y \geq 2$, ta có hệ:

$$\begin{cases} x + y = 4 \\ 2x - y = m \end{cases} \Leftrightarrow 3y = 8 - m$$

Vì $y \geq 2$ nên hệ vô nghiệm khi $8 - m < 6 \Leftrightarrow m > 2$ Với $y < 2$ ta có:

$$\begin{cases} x - y = 0 \\ 2x - y = m \end{cases} \Leftrightarrow y = m$$

Hệ vô nghiệm khi: $m \geq 2$ Như vậy $\forall m \geq 2$ hệ đều vô nghiệm

B53

Cho $x, y, z > 0$. Tìm x, y, z , biết:

$$\begin{cases} x^2 + y^2 + z^2 = 4\sqrt{xyz} \\ x + y + z = 2\sqrt{xyz} \end{cases}$$

Giải:

Ta có:

$$\sum x^2 \geq 3\sqrt[3]{x^2y^2z^2}$$

$$4\sqrt{xyz} \geq 3\sqrt[3]{x^2y^2z^2}$$

Nhân 2 vế của 2 đẳng thức trên:

$$4(x + y + z)\sqrt{xyz} \geq 9xyz > 8xyz$$

$$x + y + z > 2\sqrt{xyz}$$

Dẫn đến hệ này vô nghiệm

B54

$$\begin{cases} 36x^2 + 9y^4 + 4z^6 = 1 \\ x + y^2 + z^3 = \frac{2}{3} \end{cases}$$

Giải:

Áp dụng BĐT Bunyakovsky:

$$(36x^2 + 9y^4 + 4z^6 = 1) \left(\frac{1}{36} + \frac{1}{9} + \frac{1}{4} \right) \geq (x + y^2 + z^3)^2 = \frac{4}{9}$$

$$\frac{7}{18} \geq \frac{4}{9}$$

Hệ vô nghiệm.

B55

Giiphrngtrnh :

$$\sqrt{x+3} + \sqrt{2x+4} = 12 - \sqrt{3x-7}$$

Giải:

Cách 1: Khi ta biết nghiệm là $x=6$ (đoán nghiệm hoặc dùng máy tính, đối với thi HSG thì không dùng cách này được)

Sử dụng phương pháp kẹp khi $x = 6$

$$\sqrt{x+3} + \sqrt{2x+4} + \sqrt{3x-7} = 12$$

$$\text{Với } x > 6 \text{ thì } VT > \sqrt{9} + \sqrt{16} + \sqrt{25} > 12$$

$$\text{Với } x < 6 \text{ thì } VT < \sqrt{9} + \sqrt{16} + \sqrt{25} < 12$$

$$\text{Với } x = 6 \text{ thì } VT = \sqrt{9} + \sqrt{16} + \sqrt{25} = 12$$

Vậy nghiệm của phương trình là $x = 6$

Cách 2: Giải theo cách chính quy

$$\sqrt{x+3} - 3 + \sqrt{2x+4} - 4 + \sqrt{3x-7} - 5 = 0$$

$$\Leftrightarrow \frac{x-6}{\sqrt{x+3}+3} + \frac{2x-12}{\sqrt{2x+4}+4} + \frac{3x-18}{\sqrt{3x-7}+5} = 0$$

$$\Leftrightarrow (x-6) \left(\frac{1}{\sqrt{x+3}+3} + \frac{2}{\sqrt{2x+4}+4} + \frac{3}{\sqrt{3x-7}+5} \right) = 0$$

$$x = 6$$

B56

$$\sqrt[5]{x-1} + \sqrt[3]{x+8} = -x^3 - 1$$

Giải:

Những bài như thế này dùng định lý kẹp rất tốt:

Với $x < 0$ thì:

$$VT < 1 < VP$$

Với $x > 0$ thì:

$$VT > 1 > VP$$

Với $x = 0$ thì $VT = VP$

Nghiệm của phương trình: $x = 0$

B57

Cho a, b, c là các số thỏa mãn:

$$\begin{cases} a \geq 0 \\ b \geq 0 \\ 19a + 6b + 9c = 12 \end{cases}$$

Chứng minh rằng có ít nhất 1 trong 2 phương trình sau có nghiệm:

$$(*) : x^2 - 2(a+1)x + a^2 + 6abc + 1 = 0$$

$$(**) : x^2 - 2(b+1)x + b^2 + 19abc + 1 = 0$$

Giải:

Phương pháp biến đổi tương đương:

Ta có:

Dùng Δ :

$$\begin{cases} 2a - 6abc \geq 0 \\ 2b - 19abc \geq 0 \end{cases} \quad (*)$$

Mặt khác:

$$19a + 6b + 9c = 12$$

$$-6abc = 19a^2c + 9ac^2 - 12ac$$

$$\text{Và } -19abc = 6b^2c + 9bc^2 - 12bc$$

Do đó:

$$\left[\begin{array}{l} 2a - 6abc \geq 0 \quad (1) \\ 2a - 19abc \geq 0 \quad (2) \end{array} \right.$$

Như vậy:

$$\left[\begin{array}{l} 2a + 19ac + 9ac^2 - 12c \geq 0 \\ 2a + 6bc + 9ac^2 - 12c \geq 0 \end{array} \right.$$

Nếu tổng của 2 biểu thức này lớn hơn hoặc bằng 0 thì có ít nhất một trong hai bất đẳng thức trên là đúng. Ta có:

$$2 + 19ac + 9c^2 - 12c + 2 + 6bc + 9c^2 - 12c \geq 0$$

$$\Leftrightarrow 4 + c(19a + 6b) + 18c^2 - 24c \geq 0$$

$$\Leftrightarrow 4 + c(12 - 9c) + 18c^2 - 24c \geq 0$$

$$\Leftrightarrow 4 + 9c^2 - 12c \geq 0$$

$$\Leftrightarrow (3c - 2)^2 \geq 0 \quad (**)$$

Vì (**) đúng nên (*) đúng, dẫn đến điều phải chứng minh.

B58

Cho phương trình: $x^2 - (m - 4)x - m + 3 = 0$

Tìm m để phương trình trên có hai nghiệm phân biệt thỏa mãn:

$$x_1^5 + x_2^5 = 31$$

Giải:

$$\Delta = m^2 - 8m + 16 + 4(m - 3) = (m - 2)^2$$

Phương trình có hai nghiệm phân biệt khi:

$$\Delta > 0 \Leftrightarrow m \neq 2$$

Ta có:

$$x^2 - (m - 4)x - m + 3 = 0$$

$$(x + 1)(x - m + 3) = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x_1 = -1 \\ x_2 = m - 3 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow (m - 2)^5 = 32 \Leftrightarrow m = 5 \quad (\text{thỏa mãn } x \neq 2)$$

B59

Giải phương trình sau:

$$\sqrt{x+6} - \sqrt{x-3} - \sqrt{x+1} - \sqrt{x-2} = 0 \quad (*)$$

Giải:

$$\text{ĐK: } x \geq 3 \quad (*)$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{x+6} - \sqrt{x-3} = \sqrt{x+1} + \sqrt{x-2}$$

$$\Leftrightarrow \frac{9}{\sqrt{x+6} + \sqrt{x-3}} = \frac{3}{\sqrt{x+1} - \sqrt{x-2}}$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{x+6} + \sqrt{x-3} = 3(\sqrt{x+1} - \sqrt{x-2})$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{x+6} = 2\sqrt{x+1} - \sqrt{x-2}$$

$$\Leftrightarrow 2x + 4 + 2\sqrt{(x+6)(x-2)} = 4(x+1)$$

$$\Leftrightarrow (x+6)(x-2) = x^2$$

$$\Leftrightarrow x = 3$$

B60

$$2x^2 + 8x + 6 = \sqrt{\frac{x+4}{2}}$$

Giải:

$$\text{Đặt: } y + 2 = 2(x + 2)^2 - 2$$

Khi đó:

$$y + 2 = \sqrt{\frac{x+4}{2}}$$

$$\begin{cases} 2(y+2)^2 = x+4 \\ 2(x+2)^2 = y+4 \end{cases}$$

Hệ đối xứng loại 2

B60

Cho hệ:

$$\begin{cases} x^3 + 2y^2 - 4y + 3 = 0 \\ x^2 + x^2y^2 - 2y = 0 \end{cases}$$

Tính: $Q = x^2 + y^2$

Giải:

Dùng phương pháp đánh giá:

Từ phương trình (1), tính Δ ta có: $x^3 \leq -1 \Leftrightarrow x \leq -1$

Từ phương trình (1), tính Δ ta có: $x \geq -1$

Như vậy, $x = -1$ Thay vào ta tính được:

$$y = 1$$

Do đó: $Q = 2$

B61

$$\text{a) } \sqrt{x+1} + \sqrt{1-x} = 2 - \frac{x^2}{4}$$

$$\text{b) } \sqrt{x+1} + \sqrt{x+10} = \sqrt{x+2} + \sqrt{x+5}$$

Giải:

a)

$$\text{Đặt: } \begin{cases} \sqrt{1+x} = a \quad (a \geq 0) \\ \sqrt{1-x} = b \quad (b \geq 0) \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a + b = \frac{7}{4} + \frac{a^2b^2}{4} \\ a^2 + b^2 = 2 \end{cases}$$

Hệ đối xứng loại 1

$$\text{b) } \sqrt{x+1} + \sqrt{x+10} = \sqrt{x+2} + \sqrt{x+5}$$

$$\Leftrightarrow 2x + 11 + 2\sqrt{(x+1)(x+10)} = 2x + 7 + 2\sqrt{(x+2)(x+5)}$$

$$\Leftrightarrow 4 + x^2 + 11x + 10 + 4\sqrt{(x+1)(x+10)} = x^2 + 7x + 10$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{x+1}(\sqrt{x+1} + \sqrt{x+10}) = 0$$

$$\Leftrightarrow x = -1$$

B62

Giải phương trình sau:

$$3^{3x} = 2^{6x} - 3 \cdot 2^{3x} - 13 \quad (x > 0)$$

Giải:

$$3^{3x} = 2^{6x} - 3 \cdot 2^{3x} - 13$$

$$\Leftrightarrow \left(\frac{27}{64}\right)^x + 3 \cdot \left(\frac{8}{64}\right)^x + 13 \left(\frac{1}{64}\right)^x = 1$$

Ta thấy:

Với $x = 1$, VT=VP nên $x = 1$ là 1 nghiệmVới $x > 1$, ta có:

$$\left(\frac{27}{64}\right)^x < \frac{27}{64}$$

$$3 \left(\frac{8}{64}\right)^x < 3 \cdot \frac{8}{64}$$

$$13 \left(\frac{1}{64}\right)^x < 13 \cdot \frac{1}{64}$$

$$\left(\frac{27}{64}\right)^x + 3 \cdot \left(\frac{8}{64}\right)^x + 13 \left(\frac{1}{64}\right)^x < \frac{27}{64} + \frac{27}{64} + 13 \cdot \frac{1}{64}$$

Với $x < 1$, ta có:

$$\left(\frac{27}{64}\right)^x > \frac{27}{64}$$

$$3 \left(\frac{8}{64}\right)^x > 3 \cdot \frac{8}{64}$$

$$13 \left(\frac{1}{64}\right)^x > 13 \cdot \frac{1}{64}$$

$$\left(\frac{27}{64}\right)^x + 3 \cdot \left(\frac{8}{64}\right)^x + 13 \left(\frac{1}{64}\right)^x > \frac{27}{64} + \frac{27}{64} + 13 \cdot \frac{1}{64}$$

Như vậy, phương trình có nghiệm duy nhất: $x = 1$

B63

a)

$$\frac{x}{x^2 + x + 1} + \frac{2x}{x^2 + 2x + 1} = \frac{18}{15}$$

b)

$$\frac{2x}{3x^2 - x + 2} - \frac{7x}{3x^2 + 5x + 2} = 1$$

c)

$$x^2 + \frac{25x^2}{(x+5)^2} = 11$$

d)

$$(6x + 7)^2(3x + 4)(x + 1) = 6$$

e)

$$4(x + 5)(x + 6)(x + 10)(x + 12) = 3x^2$$

f)

$$\sqrt{x} + \sqrt{3x} + \sqrt{4x} = \frac{2\sqrt{3}}{\sqrt{3} - 1}$$

g)

$$x + 4\sqrt{x + 3} + 2\sqrt{3 - 2x} = 11$$

h)

$$\frac{3x}{\sqrt{3x + 10}} = \sqrt{3x + 1} - 1$$

i)

$$(\sqrt{x + 5} - \sqrt{x + 2})(1 + \sqrt{x^2 + 7x + 10}) = 3$$

j)

$$\sqrt{4x^2 + 5x + 1} - 2\sqrt{x^2 - x + 1} = 9x - 3$$

Giải:

a) DK: $x \neq -1$

Xét $x = 0$ không phải nghiệm. Ta có phương trình đã cho tương đương:

$$\frac{1}{x+1+\frac{1}{x}} + \frac{1}{2x} + 1 + \frac{1}{2x} = \frac{18}{15}$$

Đặt: $t = x + \frac{1}{x}$

$$\Rightarrow \frac{1}{1+t} + \frac{1}{\frac{1}{2}t+1} = \frac{18}{15}$$

Đến đây có thể giải quyết dễ dàng

b) ĐK: $x \neq -1$; $x \neq -\frac{2}{3}$

Xét $x = 0$ không phải nghiệm

Phương trình đã cho:

$$\Leftrightarrow \frac{2}{3x-1+\frac{2}{x}} - \frac{7}{3x+5+\frac{2}{x}} = 1$$

Đặt: $t = 3x + \frac{2}{x}$

Dễ dàng giải được phương trình này

c) Tách ra:

ĐK: $x \neq -5$

Phương trình ban đầu:

$$\Leftrightarrow \left(x - \frac{5x}{x+5}\right)^2 + 2 \cdot \frac{5x^2}{x+5} = 1$$

$$\left(\frac{x^2}{x+5}\right)^2 + 2 \frac{5x^2}{x+5} = 1$$

Đặt: $\frac{x^2}{x+5} = t$

Khi đó: $t^2 + 10t = 1$

Đến đây thì coi như xong

d) Phương trình trở thành:

$$(6x+7)^2(6x+8)(6x+6) = 72$$

$$\Leftrightarrow (36x^2 + 84x + 49)(36x^2 + 84x + 48) = 72$$

$$\begin{cases} 36x^2 + 84x + 48 = 8 \\ 36x^2 + 84x + 48 = -9 \end{cases}$$

Coi như xong

$$e) 4(x+5)(x+6)(x+10)(x+12) = 3x^2$$

$$4(x^2 + 17x + 60)(x^2 + 16x + 60) = 3x^2$$

$$\Leftrightarrow 4a(a-x) = 3x^2 \quad (\text{với } a = x^2 + 17x + 60)$$

$$\Leftrightarrow (2a-x)^2 - 4x^2 = 0$$

Dễ dàng giải ra

f)

$$\sqrt{x} = \frac{2\sqrt{3}(1+\sqrt{3}+2)(\sqrt{3}+1)}{2} \Leftrightarrow \sqrt{x} = 3(\sqrt{3}+1)^2 \Leftrightarrow x = 9(\sqrt{3}+1)^4$$

g)

$$\Leftrightarrow x + 3 - 4\sqrt{x+3} + 4 + 3 - 2x - 2\sqrt{3-2x} + 1 = 0$$

$$\Leftrightarrow (\sqrt{x+3}-2)^2 + (\sqrt{3-2x}-1)^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} \sqrt{x+3}-2=0 \\ \sqrt{3-2x}-1=0 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow x = 1$$

h) Nhân với biểu thức liên hợp:

$$\frac{3x}{\sqrt{3x+10}} = \frac{3x}{\sqrt{3x+1}+1}$$

$$\begin{cases} 3x = 0 \\ \sqrt{3x+10} = \sqrt{3x+1}+1 \Leftrightarrow x = 5 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = 0 \\ x = 5 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = 0 \\ x = 5 \end{cases}$$

i) Đặt ẩn phụ:

$$\begin{cases} a = \sqrt{x+5} \quad (a \geq 0) \\ b = \sqrt{x+2} \quad (b \geq 0) \end{cases}$$

Khi đó ta có:

$$\begin{cases} a^2 - b^2 = 3 \\ (a - b)(1 + ab) = 3 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow (a - b)(-a - b + 1 + ab) = 0$$

$$\Leftrightarrow (a - b)(a - 1)(b - 1) = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} a = b \\ a - 1 = 0 \\ b - 1 = 0 \end{cases}$$

$$\begin{cases} x = -4 \\ x = -1 \end{cases}$$

j) Đặt ẩn phụ:

$$\begin{cases} \sqrt{4x^2 + 5x + 1} = a \quad (a \geq 0) \\ \sqrt{x^2 - x + 1} = b \quad (b \geq 0) \end{cases}$$

Khi đó:

$$\begin{cases} a^2 - 4b^2 = 9x - 3 \\ a - 2b = 9x - 3 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow (a - 2b)(a + 2b - 1) = 0$$

Dễ dàng tìm ra x.

B64

$$x^2 + 4x + 7 = (x + 4)\sqrt{x^2 + 7}$$

Giải:

$$\text{Đặt: } t = \sqrt{x^2 + 7}$$

$$t^2 - (x + 4)t + 4x = 0$$

$$\Delta = (x - 4)^2$$

$$t_1 = x \quad (\text{loại})$$

$$t_2 = 4$$

$$\Leftrightarrow x = \pm 3$$

B65

Cho 3 số $x, y, z \neq 0$ thỏa mãn: $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 0$

Tính: $A = \frac{xy}{z^2} + \frac{yz}{x^2} + \frac{xz}{y^2}$

Giải:

Ta có: Vì: $\frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 0$

Nên: $\frac{1}{x^3} + \frac{1}{y^3} + \frac{1}{z^3} = \frac{3}{xyz}$

Suy ra: $A = xyz\left(\frac{1}{x^3} + \frac{1}{y^3} + \frac{1}{z^3}\right) = xyz \cdot \frac{3}{xyz} = 3$

B66

$$\begin{cases} 3x - y - 5z - 2yz = 0 \\ x - 5y - z - 2z^2 = 0 \\ x + 9y - 3z + 2xz = 0 \end{cases}$$

Giải:

Hệ đã cho tương đương:

$$\begin{cases} 3x - y - 5z - 2yz = 0 & (1) \\ 2x - 10y - 2z - 4z^2 = 0 & (2) \\ x + 9y - 3z + 2xz = 0 & (3) \end{cases}$$

$$(1) - (2) - (3) \Leftrightarrow 4z^2 - 2yz - 2xz = 0$$

$$z = 0$$

$$x + y = 2z$$

Thế vào hệ ban đầu sẽ ra

B67

$$(2x - 1)^2 = 12\sqrt{x^2 - x + 2} + 1$$

Giải:

$$\text{ĐK: } \begin{cases} x \geq 2 \\ x \leq -1 \end{cases}$$

Với điều kiện trên, phương trình ban đầu tương đương:

$$4x^2 - 4x + 1 - 12\sqrt{x^2 - x - 2} = 1$$

$$\Leftrightarrow 4(x^2 - x - 2) - 2 \cdot 3 \cdot 2\sqrt{x^2 - x - 2} + 9 = 1$$

$$\Leftrightarrow (\sqrt{x^2 - x - 2} - 3)^2 = 1$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{x^2 - x - 2} = 4$$

$$\Leftrightarrow \sqrt{x^2 - x - 2} = 2$$

$$\Leftrightarrow x^2 - x - 18 = 0$$

$$\Leftrightarrow x^2 - x - 6 = 0$$

Cả 2 phương trình trên đều có nghiệm, giải ra và đối chiếu nghiệm

B68

$$\begin{cases} 4x^3 + 3x^2 = 7y \\ y^3 + 6x^2y = 7 \end{cases}$$

Giải:

Từ hệ ta suy ra $x, y > 0$

Đặt $x = ay$ ($a > 0$)

Ta có:

$$4a^3y^3 + 3ay^3 = 7y \quad (1)$$

$$y^3 + 6a^2y^3 = 7 \quad (2)$$

Từ (1) ta được:

$$y^2 = \frac{7}{4a^3 + 3a}$$

Từ (2) ta được:

$$y^3 = \frac{7}{1 + 6a^2}$$

$$\Rightarrow \left(\frac{7}{4a^3 + 3a}\right)^3 = \left(\frac{7}{1 + 6a^2}\right)^2$$

Giải phương trình trên được $a = 1$

Do đó $x = y = 1$ (thỏa mãn)

B69

$$\sqrt[4]{(x-2)(4-x)} + \sqrt[4]{x-2} + \sqrt[4]{4-x} + 6x\sqrt{3x} = x^3 + 30$$

Giải:

$$\text{ĐK: } 2 \leq x \leq 4$$

$$\text{Để ý ta sẽ thấy } 6x\sqrt{3x} = 2 \cdot \sqrt{x^2 \cdot 27}$$

Ta sẽ đưa về phương trình đánh giá

Ta có:

$$(\sqrt[4]{x-2} + \sqrt[4]{4-x})^4 \leq 8(x-2+4-x) = 16$$

$$\sqrt[4]{x-2} + \sqrt[4]{4-x} \leq 2$$

$$\sqrt{(x-2)(4-x)} \leq 1$$

$$\sqrt[4]{(x-2)(4-x)} \leq 1$$

Dấu bằng xảy ra khi $x = 3$

Dùng BĐT AM-GM

$$6x\sqrt{3x} \leq x^3 + 27$$

Cộng vế theo vế các bất đẳng thức vừa chứng minh:

$$\sqrt[4]{(x-2)(4-x)} + \sqrt[4]{x-2} + \sqrt[4]{4-x} + 6x\sqrt{3x} \leq x^3 + 30$$

Như vậy phương trình có nghiệm khi $x = 3$

$x = 3$ là nghiệm duy nhất

B70

$$\begin{cases} x + \frac{2xy}{\sqrt[3]{x^2 - 2x + 9}} = x^2 + y \\ y + \frac{2xy}{\sqrt[3]{y^2 - 2y + 9}} = y^2 + x \end{cases}$$

ĐK: $x, y \in R$

$$\text{Đặt: } \sqrt[3]{x^2 - 2x + 9} = a ; \sqrt[3]{y^2 - 2y + 9} = b$$

$$\Leftrightarrow a^3 - b^3 = x^2 - y^2 - 2x + 2y$$

Trừ vế theo vế các phương trình của hệ ta được:

$$2xy\left(\frac{1}{a} - \frac{1}{b}\right) = x^2 - y^2 - 2x + 2y$$

$$2xy \frac{b-a}{ab} = (a-b)(a^2 + ab + b^2)$$

$$(a-b)(a^2 + b^2 + ab + \frac{2xy}{ab}) = 0$$

Đến đây dễ dàng giải ra $x = y = 1$ hoặc $x = y = 0$

B71

a) $5\sqrt{x^3 + 1} = 2(x^2 + 2)$

b) $\sqrt{x^2 - \frac{7}{x^2}} + \sqrt{x - \frac{7}{x^2}} = x$

c) $\sqrt{x - \frac{1}{x}} + \sqrt{1 - \frac{1}{x}} = x$

Giải:

a)

ĐK: $x \geq -1$

Đặt: $\begin{cases} \sqrt{x+1} = a & (a \geq 0) \\ \sqrt{x^2 - x + 1} = b & (b \geq 0) \end{cases}$

Phương trình trở thành:

$$2a^2 - 5ab + 2b^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow (2b - a)(b - 2a) = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x + 1 = 4(x^2 - x + 1) \\ x^2 - x + 1 = 4x + 4 \end{cases}$$

b) ĐK: $x > 0$

$$\Leftrightarrow x - \sqrt{x - \frac{7}{x^2}} = \sqrt{x^2 - \frac{7}{x^2}}$$

$$\Leftrightarrow x^2 + x - \frac{7}{x^2} - 2x\sqrt{x - \frac{7}{x^2}} = x^2 - \frac{7}{x^2}$$

$$\Leftrightarrow 2\sqrt{x - \frac{7}{x^2}} = 1$$

c)

$$\text{ĐK: } \begin{cases} x - \frac{1}{x} \geq 0 \\ 1 - \frac{1}{x} \geq 0 \Leftrightarrow x \geq 1 \\ x \geq 0 \end{cases}$$

Phương trình ban đầu:

$$\begin{aligned} \Leftrightarrow (x - \sqrt{1 - \frac{1}{x}})^2 &= (\sqrt{x - \frac{1}{x}})^2 \\ \Leftrightarrow x^2 + 1 - \frac{1}{x} - 2x\sqrt{1 - \frac{1}{x}} &= x - \frac{1}{x} \\ \Leftrightarrow x(x - 1) - 2\sqrt{x(x - 1)} + 1 &= 0 \Leftrightarrow (\sqrt{x(x - 1)} - 1)^2 = 0 \\ \Leftrightarrow x &= \frac{1 + \sqrt{5}}{2} \end{aligned}$$

B72

$$\sqrt{2x - 3} + \sqrt{5 - 2x} = 3x^2 - 12x + 14$$

Giải:

$$\sqrt{2x - 3} + \sqrt{5 - 2x} \leq \sqrt{2(2x - 3 + 5 - 2x)} = 2$$

$$3x^2 - 12x + 14 \geq 2$$

Dấu bằng xảy ra: $x = 2$

Nghiệm: $x = 2$

B73

$$\begin{cases} x + \frac{x + 3y}{x^2 + y^2} = 3 & (1) \\ y + \frac{3x - y}{x^2 + y^2} = 0 & (2) \end{cases}$$

Nhân 2 vế của phương trình (1) với x , của phương trình (2) với y . Trừ vế theo vế các phương trình với nhau. Ta được:

$$x^2 - y^2 + 1 = 3x \quad (3)$$

Nhân 2 vế của phương trình (1) với y , của phương trình (2) với x . Trừ vế theo vế các phương trình với nhau. Ta được:

$$2xy + 3 = 3y \Leftrightarrow y = \frac{-3}{2x - 3} \quad (4)$$

Thế (4) vào (3) ta được:

$$4x^4 - 24x^3 + 49x^2 - 39x = 0 \Leftrightarrow x = 0 ; x = 3$$

Nghiệm: $(x; y) = (0; 1); (3; -1)$

B74

Tìm điều kiện cần và đủ để phương trình sau có nghiệm:

$$(x + a)^4 + (x + b)^4 = c$$

Giải:

Đặt:

$$t = x + \frac{a + b}{2}$$

$$d = \frac{b - a}{2}$$

$$u = t^2$$

Khi đó:

$$(t - d)^4 + (t + d)^4 = c$$

$$t^4 + 8t^2d^2 + d^4 - c = 0$$

$$u^2 + 8d^2u + d^4 - c \quad (*)$$

Phương trình ban đầu có nghiệm khi phương trình (*) có nghiệm không âm

$$d^4 - c \leq 0$$

B75

$$\begin{cases} x^2 + y^2 - xy = 1 \\ x^3 + 3y^3 = x + 3y \end{cases}$$

Giải:

Ta có:

$$\begin{cases} x^2 + y^2 - xy = 1 & (1) \\ x(x - 1) - 3y(y - 1) = 0 & (2) \end{cases}$$

$$\begin{cases} x^2 + y^2 - xy = 1 & (1) \\ x(x - 1) - 3y(y - 1) = 0 & (2) \end{cases}$$

Từ (2) suy ra: $x^2 - 1 = xy - y^2$; $1 - y^2 = x^2 - xy$, thay vào (1) ta được:

$$x(xy - y^2) - 3y(x^2 - xy) = 0$$

$$\Leftrightarrow -2xy(x - y) = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x = y \\ x = 0 \\ y = 0 \end{cases}$$

Nghiệm:

$$(x; y) = (0; 0); (0; \pm 1); (\pm 1; 0)$$

B76

Hệ phương trình nghiệm nguyên:

$$\begin{cases} 10x^2 + 5y^2 + 13z^2 = 12xy + 4xz + 6yz \\ x^3 + y^3 + z^3 = 288 \end{cases}$$

Giải:

$$10x^2 + 5y^2 + 13z^2 = 12xy + 4xz + 6yz$$

$$\Leftrightarrow (3x - 2y)^2 + (y - 3z)^2 + (x - 2z)^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} 3x = 2y \\ y = 3z \\ x = 2z \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow \frac{x}{2} = \frac{y}{3} = \frac{z}{1}$$

$$\Leftrightarrow \frac{x^3}{8} = \frac{y^3}{27} = \frac{z^3}{1} = \frac{x^3 + y^3 + z^3}{8 + 27 + 1} = 8$$

$$\begin{cases} x = 4 \\ y = 6 \\ z = 2 \end{cases}$$

B77

a) $4x^2 + 4y - 4xy + 5y^2 + 1 = 0$

b) $x^4 = 24x + 32 = 0$

c) $4\sqrt[4]{2 - x^4} \geq -x^4 + 5$

Giải:

a) $4x^2 + 4y - 4xy + 5y^2 + 1 = 0$

$$\Leftrightarrow (4x^2 - 4xy + y^2) + (4y^2 + 4y + 1) = 0$$

$$\Leftrightarrow (2x - y)^2 + (2y + 1)^2 = 0$$

$$\Leftrightarrow (x; y) = \left(-\frac{1}{4}; -\frac{1}{2}\right)$$

$$\text{b) } x^4 = 24x + 32 = 0$$

$$\Leftrightarrow x^4 + 4x^2 + 4 = 4x^2 + 24x + 36$$

$$\Leftrightarrow (x^2 + 2)^2 = (2x + 6)^2$$

$$\Leftrightarrow \begin{cases} x^2 + 2 = 2x + 6 \\ x^2 + 2 + 2x + 6 = 0 \end{cases}$$

$$\Leftrightarrow x^2 - 2x - 4 = 0$$

$$\Leftrightarrow x = 1 \pm \sqrt{5}$$

$$\text{c) } 4\sqrt[4]{2 - x^4} \geq -x^4 + 5$$

$$\Rightarrow 4(-x^2 + 3x + \sqrt[4]{2 - x^4} - 3) \leq -x^4 - 4x^2 + 12x - 7 \Leftrightarrow 0 \leq -(x^2 - 1)^2 - 6(x - 1)^2$$

$$\Leftrightarrow x = 1$$

B78

$$\text{a) } (\sqrt{2 + \sqrt{3}})^x + (\sqrt{2 - \sqrt{3}})^x = 4$$

$$\text{b) } (x^2 + 1)(y^2 + 2)(z^2 + 8) = 32xyz$$

$$\text{c) } \frac{x^3 + 1}{2} = \sqrt[3]{2x - 1}$$

Giải:

$$\text{a) } (\sqrt{2 + \sqrt{3}})^x = a; (\sqrt{2 - \sqrt{3}})^x = b$$

$$\text{Ta có hệ: } \begin{cases} a + b = 4 \\ ab = 1 \end{cases}$$

b) Dùng AM-GM:

$$(x^2 + 1)(y^2 + 2)(z^2 + 8) \geq 2|x| \cdot 2\sqrt{2}|y| \cdot 4\sqrt{2}|z| = 32|xyz| \geq 32xyz$$

$$\text{c) Đặt: } \sqrt[3]{2x - 1} = t \Rightarrow t^3 = 2x - 1$$

$$\begin{cases} x^3 + 1 = 2t \\ y^2 + 1 = 2x \end{cases}$$

B79

$$\begin{cases} x^2 + \frac{2}{3}x + y + \frac{85}{36} = 0 & (1) \\ x^2y - 2xy - 6x + y + 2 = 0 & (2) \end{cases}$$

Giải:

Xét phương trình (1)

$$\Delta = \left(\frac{2}{3}\right)^2 - 4\left(y + \frac{85}{36}\right) = -4y + 9 \geq 0$$

$$\Leftrightarrow y \geq -\frac{9}{4}$$

Xét phương trình (2)

$$\Delta' = y + 3^2 - y(y + 2) = 4y + 9 \geq 0$$

$$\Leftrightarrow y \geq -\frac{9}{4}$$

Như vậy, $y = -\frac{9}{4}$

Thay vào tính x.

B80

$$\sqrt[3]{x^3 + 12x + 7} = \frac{3}{2}\sqrt{x^2 - 3x - 2} + x + 1$$

Giải:

$$\sqrt[3]{x^3 + 12x + 7} = \frac{3}{2}\sqrt{x^2 - 3x - 2} + x + 1$$

$$\frac{-3(x^2 - 3x - 2)}{\sqrt[3]{x^3 + 12x + 7} + (x + 1)\sqrt[3]{x^3 + 12x + 7} + (x + 1)^2} = \frac{3}{2}\sqrt{x^2 - 3x - 2}$$

$$\Leftrightarrow x^2 - 3x - 2 = 0$$

B81

$$x^2 + 4x = \sqrt{x + 6}$$

Giải:

$$\text{ĐK: } x \geq -6$$

$$x^2 + 4x = \sqrt{x + 6}$$

$$\Leftrightarrow x^4 + 8x^3 + 16x^2 - x - 6 = 0$$

$$(x^2 + 3x - 2)(x^2 + 5x + 3) = 0$$

Giải và đối chiếu điều kiện

—HẾT—